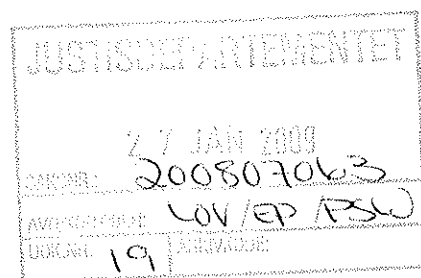

Justis- og politidepartementet^(SB1)
Lovavdelinga

Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

mandag, 26. januar 2009

Vedrørende høring om forslag til EU-direktiv om forbrukerrettighet

Vi viser til høring om EU-kommisjonens forslag til Direktivet om forbrukerrettigheter COM (2008) 614/3, av 8. oktober 2008 og sendt ut 27. november 2008.

EU-kommisjonen viser til at ulik lovgivning i medlemslandene i EU skaper barrierer for det indre markedet og at dette er en ulempe både for forbruker og næringsdrivende. Kommisjonen foreslår derfor at en legger til grunn prinsippet om full harmonisering, men forutsetter samtidig at en har et høyt nivå på forbrukervern.

Elektronikkbransjen

Stiftelsen Elektronikkbransjen representerer leverandører, kjeder, handlere og serviceverksteder innen forbrukerelektronikk. Produkter som bransjens leverandører og handlere selger, er alt fra mobiltelefoner, TV-apparater og PCer til hvitevarer som kjøleskap, vaskemaskiner og komfyrer. Bransjen selger ca 10 millioner produkter i Norge årlig, og omsatte elektronikk for 31,2 mrd kroner i 2007. Dette utgjør en markedsandel på noe over en prosent av det europeiske markedet. Størsteparten av den elektronikk som importeres til Norge i dag produseres i Europa og Østen. Det er lite eller ingen produksjon av elektronikk i Norge.

Produktene som selges i Norge er i stor grad identiske med produkter som selges i andre land.

Leverandørene er internasjonale med hovedkontor utenfor Norge. De tre største kjedene på handlersiden har hovedkontoret i Norge, men alle har en nordisk eller europeisk tilknytning i form av kjedetilhørighet eller eierskap. Elektronikk selges også over nett.

På verksted siden finner man også den samme internasjonale konsolideringen.

Harmoniseringshensynet

Gjeldende EU direktiv inneholder minimums harmoniseringsbestemmelser. Medlemsstatene kan således opprettholde eller vedta strengere bestemmelser om forbrukerbeskyttelse, noe vi registrerer Norge i relativt utstrakt grad har gjort. Direktivets artikkel 4 fastsetter prinsippet om full harmonisering, slik at Norge ikke i intern rett kan beholde eller innføre bestemmelser som fraviker Direktivet. Det fremkommer også av artikkel 43 at forbrukeren ikke kan gi avkall på rettigheter som tilkommer denne i henhold til Direktivet. Direktivet er således ufravikelig

Når EU-kommisjonen foreslår full harmonisering ser Elektronikkbransjen det som et viktig skritt mot fri flyt av varer og tjenester i Europa. Bransjen er i dag internasjonal og opplever ulik rettstilstand som barrierer mellom de europeiske land og som hemmende i konkurransen. Kommisjonen legger ved forslaget til grunnprinsippet om full harmonisering samtidig som det forutsettes høyt nivå på forbrukervernet.

I en bransje hvor identiske produktene markedsføres og selges til Europa under ett, vil like regler gi enklere forståelser av rettigheter når man handler på tvers av landegrensene.

De produkter som tilbys av medlemsbedriftene til Elektronikkbransjen er identiske med produkter som tilbys i en rekke øvrige land. Det er da uheldig om rettigheter og forpliktelser avhenger av hvilket land handelen skjer i. Harmoniseringshensynet vil gjøre hverdagen mer forutsigbar og enklere også for forbrukerne når deres rettigheter er de samme.

Opplysningsplikten

Direktivets kapittel II fastsetter bestemmelser om forbrukerorientering og således hvilke opplysninger en forbruker har krav på å få fra selger. Dette bringer etter vår vurdering intet nytt i forhold til dagens regulering da selger allerede i dag har omfattende plikt til å gi forbrukeren opplysninger om produktet i forbindelse med salget.

Mobiltelefondommen i Høyesterett av 2007 underbygger også viktigheten av selgers opplysning i dagens rettstilstand. Høyesterett la avgjørende vekt på den informasjon selger og bransjen har gitt til forbrukeren om produktets levetid og tiller det avgjørende og direkte betydning for anvendelse av reklamasjonsbestemmelsene.

At denne informasjonsplikten vil bli likt i EU ser Elektronikkbransjen som en fordel både for bransjen og forbruker. Elektronikk krever god informasjon i kjøpssituasjonen og gode bruksanvisninger for at brukeren skal kunne utnytte produktet optimalt.

Angrerett

Direktivets kapittel III regulerer forbrukerens rett til å angre seg dersom produkter er kjøpt ved fjernsalg eller avtale inngått utenfor fast

forretningssted. Dette er særdeles aktuelt ved netthandel innenfor elektronikkbransjen.

En slik angrerett har forbrukeren allerede i Norge. Forbrukeren har en frist på 14 dager etter mottakelse av produktet til å angre seg og dermed returnere produktet. Direktivets kapittel III innebærer en videreføring av det systemet.

Elektronikkbransjen ser det som en fordel at angrefristen på 14 dager videreføres. Dersom man handler fra annet land vil samme regler gjelde. Forbruker kan enkelt orientere seg om regleverket og være trygg på at samme regler gjelder i EU.

Reklamasjonsfrist

Artikkel 28 pkt. 1 fastsetter en reklamasjonsfrist på to år som begynner å løpe når risikoen går over til forbrukeren. Dersom Direktivet vedtas, blir det således forbudt å operere med lengre reklamasjonsfrister enn to år. Særreguleringen i norsk rett for produkter som er ment å vare vesentlig lengre enn to år, må bortfalle.

Elektronikkbransjen støtter dette forslaget. Man unngår da den tidligere uklarhet med hensyn til om et produkt er omfattet av to eller fem års reklamasjonsfrist hvor bl.a. produktets levetid er avgjørende.

I dag skiller man stort sett mellom bærbare produkter som har to års reklamasjonsfrist og stasjonære eller kapitalvarer som har fem års reklamasjonsrett.

Et unntak er mobiltelefoner som etter dom i Høyesterett i september 2007 nå er underlagt fem års reklamasjonsrett, dog slik, at forbruker ikke vil nå frem med reklamasjon framsatt etter utløp av produktets levetid.

Høyesterett fastsatte levetiden for en alminnelig kostbar mobiltelefon i dommen til 3-4 år. Reklamasjonsretten i perioden fra 4-5 år etter kjøpet er således "tom" da forbruker ikke vil kunne få medhold i reklamasjonskravet. Dette er en uklar og forvirrende rettstilstand både for bransjen og forbrukerne da informasjon om levetid bl.a. er direkte avgjørende for hvilken frist som gjelder. Dersom Direktivet vedtas vil man få klare regler som er langt enklere å forholde seg til.

I Norge selger man årlig godt over to millioner mobiltelefoner. Tall fra Post og Teletilsynet viser til noe over 4,8 mill mobilabonnement.

Telefonen skiftes ut hver niende måned av ungdommer og i snitt litt under hver annet år av voksne. Forbrukermyndighetene får ca 6000 spørsmål og klager på mobiltelefoner – som ligger på klage toppen hos

Forbrukermyndighetene, men kun er en halv prosent av det totale antall telefoner solgt hvert år. Svært få av disse klagenes behandles som tvistesaker.

Det synes vanskelig å forstå forskjell på en iboende skade og en skade man som forbruker har påført produktet selv. En iboende skade er en

svakhet ved produktet. Produktet skal innenfor garanti- eller reklamasjonstid repareres eller erstattes av produsent. En skade, som eksempelvis fukt i eller slag mot en mobiltelefon, er en skade som forbruker må dekke selv.

Etter vår oppfatning vil en reklamsjonsfrist på to år gjeldende absolutt og generelt for alle varer i liten grad påvirke forbrukerens rettigheter i realiteten. I vår bransje ser vi at feil på produktet som skyldes mangel, i all hovedsak viser seg i den første tiden etter levering og i god tid før utløp av to års fristen. Dette gjelder uavhengig av levetiden til produktet og om produktet omfattes av to- eller femårsfristen i dag.

Mobiltelefoner ble grundig analysert i Mobildommen og statistikk viste at majoriteten av produktfeil (iboende svakhet) slo ut allerede i produktets seks første måneder. Deretter sank feilmarginen betraktelig.

En mobilleverandør i bransjen kan vise til følgende reparasjonsstatistikk for 2008:

ÅR	SNITTALDER	ANTALL REPARASJONER
1 år	10,8 måneder	75 %
2 år	22 måneder	25 %
2-3 år		få, prosenter ikke oppgitt
Etter 3 år		svært få – om ingen

Videre viser statistikk fra to av bransjens store mobilverksteder, at av ca 140 000 reparasjoner i 2008 er kun mellom en til tre prosent av reparasjonene på produkter som er over to år.

Eksemplene viser at to års reklamasjonsfrist er god forbrukerbeskyttelse og i svært liten grad reduserer forbrukernes rettigheter. Absolutte reklamasjonsfrister er heller ikke til hinder for at selger tilbyr en garanti i en lengre periode enn det som har vært kutyme i dag.

Av harmoniseringshensyn er en generell reklamasjonsfrist i Europa svært viktig. Det er ulogisk at forbrukeren har større rettigheter knyttet til ett og samme produkt avhengig av hvor produktet er kjøpt.

To års reklamasjonsfrist skaper en ønsket klarhet og forutberegnelighet både i forhold til forbruker og bransjen, da man fjerner tidligere tvistetema og grunnlag for en rekke konflikter. Slike tvister er fordyrende

for produksjons- og omsetningskjeden og kan i ytterste konsekvens gå utover forbrukere ved bl.a. høyere pris.

Det har også vært argumenter i media om at to års reklamasjonsrett fører til et berg av elektronisk søppel fordi produsentene vil produsere dårligere produkter. Dette er ikke riktig. De samme produktene selges til andre EU land hvor reklamasjonsfristen er to år. Det vil ikke i fremtiden produseres egne produkter til Norge avhengig av reklamasjonsfristens lengde. Elektronikkbransjen er fremst i Europa når det gjelder å samle inn elektronikk som skal resirkuleres. Statens forurensingstilsyn og Miljøverndepartementet bruker stadig elektronikkbransjen som eksempel på en bransje som ligger i front når det gjelder innsamling, behandling og resirkulering av elektronisk skrot.

Avsluttende kommentar

Elektronikkbransjen støtter EU direktivet og mener at prinsippet om full harmonisering vil fjerne handelsbarrierer for det indre markedet til fordel for både næringsdrivende og forbruker. Forbruker vil ha et godt forbrukervern og næringsdrivende vil på denne måten kunne konkurrere i et større marked.

Vennlig hilsen

Synnøve Bjørke
Adm.dir Elektronikkbransjen